

Rapport

stuurgroep

Praktijkcentrum (TU, OOG, GH)

Geloven... in werkelijkheid

**Praktijkcentrum voor onderzoek en dienstverlening
in de kerken**

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Ede 2014

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap administratieve ondersteuning via: dao@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

Opdrachtformulering GS Harderwijk 2011/2012 Bouw Praktijkcentrum

Besluit 6:

- a. Goedkeuring te verlenen aan het voornemen van de TU en het Centrum dienstverlening om samen met de Gereformeerde Hogeschool (GH) met voortvarendheid en zorgvuldigheid te streven naar de inrichting van één Praktijkcentrum op het gebied van praktische theologie, praktijkgericht onderzoek, kennisverwerving en dienstverlening;
- b. Waardering uit te spreken voor de participatie van de GH in het proces van vorming van een Praktijkcentrum;
- c. In het Praktijkcentrum het desbetreffende (en hieronder genoemde) deel van de activiteiten van de TU, GH en Centrum Dienstverlening onder te brengen;
- d. De TU, Centrum Dienstverlening en Diaconaal Steunpunt op te dragen om verdere uitvoering te geven aan het commitment dat zij, samen met de GH, hebben om verder te werken aan een programmatische samenwerking;
- e. Opdracht en mandaat te geven aan deputaatschap OOG en aan de TU om, samen met de GH, verder te werken aan de totstandkoming van een Praktijkcentrum, zodat uiterlijk 31 oktober 2012 (fase 1) een businessplan gereed ligt dat leidt tot de realisatie (bestuurlijke inbedding en vormgeving) van het Praktijkcentrum per 30 september 2013 (fase 2);
- f. Te bepalen dat partijen een stuurgroep samenstellen die vanuit de betrokken deputaatschappen c.q. organisaties in evenredigheid is samengesteld; deze stuurgroep zorgt voor sturing op en realisering van de programmatische fase en staat borg voor een goede organisatorische integratie (inclusief, voor zover aan de orde, een zorgvuldige uitvoering van een sociaal plan) volgens het businessplan;
- g. Deputaten OOG en het college van Bestuur c.q. de Raad van Toezicht van de TU op te dragen, via de stuurgroep, in het businessplan bestaande goedlopende onderdelen van de respectievelijke uitvoerende organisaties te waarborgen;
- h. De budgettaire aanwijzing te geven dat een praktijkcentrum binnen de gezamenlijke instellingsbudgetten wordt gerealiseerd;
- i. Opdracht te geven aan TU en deputaten OOG om gezamenlijk, via hun stuurgroep, te rapporteren over de totstandkoming van het Praktijkcentrum aan de GS Ede 2014.

Inhoudsopgave

Inhoud

Samenvatting	3
Opdracht en uitvoering	4
Inleiding	4
Werkwijze	4
Doelstelling, juridische en organisatorische vormgeving, begroting, formatie	5
Strategie en uitvoering: verantwoording uitgevoerde projecten	6
Inleiding	6
Diversiteit	6
Behoeftenonderzoek.....	6
Huwelijk, echtscheiding, hertrouwen.....	6
Gemeentestichting	6
Catechetenschool	7
Ondersteuning diakenen.	7
Strategie en uitvoering: speerpunten en activiteiten in meerjarenperspectief.....	7
Inleiding	7
Geïntegreerd adviseren, dienstverlening, onderzoeken	7
Productiviteit, kwaliteit en risicodekking	8
Voorstellen voor besluiten.....	9
Bijlage Samenstelling van de Stuurgroep Praktijkcentrum	10
Bijlage Meerjarig onderzoeks- en dienstverleningsplan ‘Een koninkrijk van priesters’.....	12

Samenvatting

Per 1 september 2013 is het Praktijkcentrum (verder PC) van start gegaan. Conform de opdracht van de GS Harderwijk 2011, zoals die voorin deze rapportage is opgenomen, bestaat het PC uit delen van het 'oude' Centrum-G, de onderzoeks- en dienstverleningsactiviteiten van de theologische opleidingen van de Gereformeerde Hogeschool en de empirische praktisch-theologische activiteiten van de vakgroep Praktische Theologie van de Theologische Universiteit Kampen. Het Generaal Diaconaal Deputaatschap (verder: GDD) besloot om haar moverende redenen niet formeel samen te gaan werken in het PC, maar op programmatische basis zo veel als nuttig is die samenwerking te zoeken. In deze rapportage van het PC worden het business plan (inclusief juridische, financiële en personele aspecten), het beleidsplan voor de komende drie jaar, de verantwoording van de ondertussen uitgevoerde projecten en de gehanteerde kwaliteitsnormen en productienormen toegelicht. Per 1 januari 2014 is een directeur aangesteld die verantwoordelijk is voor de organisatorische en inhoudelijke gang van zaken, alsmede het formele overleg met en de rapportages aan de kerken, de TU-Kampen en de GH-Zwolle. Voorgesteld wordt het PC in de kerkelijke structuur in te bedden als Zelfstandig Orgaan van de Gereformeerde Kerken in Nederland, om de band met de kerken zo optimaal mogelijk te houden.

Bij de oprichting van het PC is er van uit gegaan dat de kerken (lokaal en in landelijk verband) volwaardig partner zijn in het vaststellen van doelen en activiteiten van het PC. Daarom was een van de uitgevoerde projecten een onderzoek naar behoeften in de kerken voor ondersteuning, advisering, ontwikkeling en onderzoek/beleidsvoorbereiding. In het beleidsplan voor de komende drie jaar zijn die uitkomsten verwerkt. Om de band met de kerken te borgen wordt aan de GS Ede 2014 gevraagd personen voor te dragen voor benoeming in het bestuur van het PC. Tevens wordt aan de GS gevraagd om in overleg met de lokale kerken en de Theologische Universiteit de kerken te adviseren een contactpersoon aan te stellen voor het PC, zodat vanuit het PC snel en gemakkelijk contact met kerken kan worden onderhouden en eventuele (hardere statistische) gegevens via een vast kanaal kunnen worden verkregen.

Namens de Stuurgroep Praktijkcentrum.: dr. H. Geertsema, directeur Praktijkcentrum.

Opdracht en uitvoering

Inleiding

De Generale Synode Harderwijk 2011 (in voortgezette vergadering 2012) verleende goedkeuring aan het streven van de Theologische Universiteit Kampen (verder; TU), deputaten OOG en de Gereformeerde Hogeschool Zwolle (verder: GH) om te streven naar de inrichting van één Praktijkcentrum (verder: PC) op het gebied van praktische theologie, praktijkgericht onderzoek, kennisverwerving en dienstverlening.

In dit hoofdstuk verantwoorden we de wijze waarop aan de opdracht is gewerkt. In volgende hoofdstukken wordt inhoudelijk op de resultaten ingegaan.

Werkwijze

In aansluiting op de eerdere activiteiten en de goedkeuring GS hebben de drie deelnemers, in nauw overleg met GDD en met medewerking van een externe organisatieadviseur, de plannen zoals ingediend bij de GS 2011/2012 verder uitgewerkt. Eind 2012 was een eerste versie van het Businessplan gereed, inclusief de daarbij behorende concept begroting. Uitgangspunt voor het Businessplan en de begroting waren de doelen zoals geformuleerd in de GS 2011/2012, de wens om aan te sluiten bij de vragen uit de kerken, de ontwikkelingen ten aanzien van de visie op kennisontwikkeling en –diffusie, de beschikbaarheid van financiële middelen, de noodzaak tot transparantie in productiviteit en kwaliteit (visiteerbaarheid en valorisatie), wendbaarheid in advisering en ondersteuning, in combinatie met duurzaamheid vanuit geloofsstandpunt en theologische en sociaalwetenschappelijke theorievorming.

Vervolgens is een stuurgroep geformeerd bestaande uit drs. J. de Jong MCM CMC, lid CvB TU (voorzitter stuurgroep), dr. J. M. van der Eijk, voorzitter Deputaten OOG, drs. J.D. Schaap MPM, voorzitter CvB GH, en tot 1 september 2013 M. Assink MBA, MSc namens het GDD, aangevuld met een ambtelijk secretaris, drs. T. Spoelstra. Per 1 juni 2013 zijn twee kwartiermakers benoemd voor de directievoering en verdere uitwerking van de plannen, mevr. M. Oostland, directeur Centrum-G (personeel en organisatie) en dr. H. Geertsema, coördinator theologische opleidingen GH (inhoudelijke strategie en kwaliteit). Per 1 september 2013 zijn personeelsleden aangesteld voor zover die afkomstig zijn uit Centrum-G en zijn gedetacheerde personeelsleden aangewezen door de TU en GH.

De inhoudelijke coördinatie van de projecten, die door de GS 2011 waren gedefinieerd, is vanaf 1 juni 2013 overgedragen van dr. J.H.F. Schaeffer, TU, naar kwartiermaker Geertsema, om helderheid over verantwoordelijkheden te scheppen.

Vanaf 1 oktober 2013 is een overleg- en ontwikkelingsstructuur ingevoerd om te komen tot eenduidigheid in de werkwijzen en verdieping van de kennis over de bijdragen die de verschillende perspectieven (theologisch, sociaalwetenschappelijk, advies- en dienstverleningspraxis) leveren aan de vergroting van de kwaliteit, actualiteit en bruikbaarheid van onderzoek en advisering. In dit proces is tevens het meerjaren activiteitenplan voor onderzoek en advisering ontwikkeld en ter goedkeuring voorgelegd aan de stuurgroep.

Om bekendheid bij de kerken te realiseren zijn verschillende publicaties gedaan en zijn vanaf 1 september 2013 het logo en de website ingevoerd. Tevens is een publicatieplan ontwikkeld voor de periode 2013 – 2014, waarbij zowel publicaties, als vakpublicaties zijn gepland in relevante media.

Ondertussen zijn naast voortzetting van de bestaande dienstverlening verschillende nieuwe producten en onderzoeken ontwikkeld, bijvoorbeeld het programma Diversiteit (zie verderop in deze rapportage), het GemeenteDiagnoseModel (werktitel, een instrument ontwikkeld binnen de GH en in verdere uitwerking en implementatie in PC), onderzoek basisgegevens gemeenten (in overleg met TU, in ontwikkeling) en het onderzoek naar de behoefte aan het opzetten van een catechetopleiding (aparte publicatie).

Doelstelling, juridische en organisatorische vormgeving, begroting, formatie

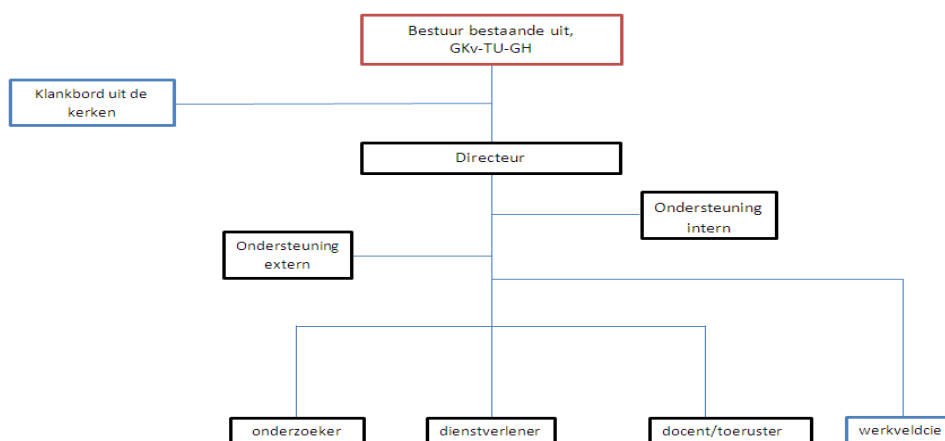
De doelstelling van het PC in samenwerking met de GKV-kerken is het ontwikkelen en bieden van relevante kennis en dienstverlening bij vraagstukken waarvoor de kerken zich gesteld zien. Vanuit de drie partners worden (wetenschappelijke, praktijktheoretische en algemeen-praktische) waarnemingen, kennis, onderzoek en advies ingezet, vanuit de kerken worden vraagstukken en (lokale) kennis, inzichten en middelen ingezet.

Daarnaast wil het PC zijn diensten ter beschikking stellen aan ieder die daarvan gebruik wil maken, mits de diensten blijven binnen de doelstelling van kennisontwikkeling en dienstverlening op het terrein van praktisch-theologische vraagstukken en verenigbaar zijn met de afspraken gemaakt in het meerjaren onderzoeks- en dienstverleningsplan.

In de juridische vormgeving is het PC een rechtspersoon als zelfstandig onderdeel van de Gereformeerde Kerken in Nederland in de zin van art. 2:2 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek. Het PC heeft daartoe een statuut opgesteld dat is geaccordeerd door de besturen van de TU en de GH, onder voorbehoud van instemming van de in die organisaties instemmingsbevoegde gremia en onder voorbehoud van instemming van de Generale Synode Ede 2014. Deze juridische vormgeving is ontwikkeld in nauwe samenwerking met Deputaten OOG en heeft hun instemming. De medezeggenschapsorganen binnen GH en TU betuigden inmiddels hun instemming met het statuut.

Om de doelstelling te realiseren zijn vier hoofdwerkprocessen gedefinieerd: 1. Onderzoek, visievorming en experimenten (ca.40% van de beschikbare tijd); 2. Dienstverlening en advisering (ca. 30% beschikbare tijd); 3. Onderwijs en training (ca. 10%); 4. Secundaire processen (ondersteuning en leiding, ca. 20% beschikbare tijd).

Om deze hoofdwerkprocessen te realiseren is een organisatorische vormgeving gekozen zoals weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: organogram Praktijkcentrum

Voorgesteld wordt in de statuten om het bestuur te laten bestaan uit vier personen. De kerken benoemen rechtstreeks twee bestuurders en mandateren TU en GH om ieder een additioneel bestuurder aan te wijzen.

Tevens wordt voorgesteld een klankbordgroep aan te wijzen, bestaande uit twee vertegenwoordigers van de GKV, aan te stellen door de GS en de twee kerkgenootschappen in Nederland waarmee officieel contact bestaat (Christelijke Gereformeerde Kerken en Nederlands Gereformeerde Kerken) te verzoeken vertegenwoordigers aan te wijzen voor participatie in de klankbordgroep.

Strategie en uitvoering: verantwoording uitgevoerde projecten

Inleiding

Door de GS Harderwijk 2011 werd toestemming verleend tot het uitvoeren van een zestal projecten als voorbereiding en 'oefening' voor de samenwerking in het PC:

- onderzoek en productontwikkeling voor gemeenten rond omgaan met diversiteit;
- onderzoek naar behoeften aan onderzoek en dienstverlening binnen de kerken GKV;
- onderzoek naar en verheldering van de effectiviteit en het gereformeerd karakter van diverse gemeentestichtingsprojecten;
- onderzoek naar het gebruik van de richtlijnen inzake huwelijk, echtscheiding en hertrouwen;
- vormgeven en testen van nieuwe toerustingsmiddelen voor diakenen;
- onderzoek haalbaarheid catechetenschool.

Hieronder worden de opbrengsten kort van deze pilots kort samengevat.

Diversiteit

Dit deelproject is uitgevoerd onder leiding van mevr. M. Mol, dr. J.H.F. Schaeffer en mevr. J. de Jong. Op basis van literatuurstudie (theologisch en sociaalwetenschappelijk), individuele interviews en expertmeetings is een concreet bezinningsprogramma ontwikkeld met bijbehorend draaiboek voor kerkenraden en gemeenten. Naast het lokale niveau is helder geworden dat bezinning op en omgaan met diversiteit een thema is, dat de kerken als geheel raakt en eveneens van belang is voor bezinning in de relatie tussen de kerken en de samenleving, waarin de kerken functioneren. Een deel van de uitkomsten is dan ook verwerkt in het meerjarig onderzoeks- en activiteitenplan van het PC.

Behoeftenonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd onder leiding van drs. A. de Jonge en dr. J.H.F. Schaeffer. Door een combinatie van groepsinterviews, telefonische interviews en enquêtes is onderzoek gedaan naar de behoeften aan advisering en ondersteuning binnen de kerken. Het onderzoek is afgerond december 2013. De uitkomsten zijn separaat beschikbaar en verwerkt in het meerjarig onderzoeks- en activiteitenplan van het PC.

Huwelijk, echtscheiding, hertrouwen

Het onderzoek is uitgevoerd onder leiding van drs. A. de Jonge. De aanvrager was de Raad voor Advies Huwelijk en Echtscheiding. De Raad wilde een kwantitatief onderzoek naar het gebruik door gemeenten van de richtlijnen omtrent huwelijk, echtscheiding, hertrouwen en eventueel kerkelijke bevestiging van tweede huwelijken. Het onderzoek had in verband met de beschikbare financiële middelen en de aard van de vraagstelling het karakter van een pilot in een van de classes. De uitkomst was dat gemeenten niet in staat waren cijfermatige gegevens rondom dit vraagstuk te produceren. In het meerjarig onderzoeks- en activiteitenplan wordt hierop teruggekomen.

Gemeentestichting

Dit project richt zich deels op inventarisatie en evaluatie binnen bestaande projecten, deels op nader onderzoek t.b.v. visievorming op het verschijnsel 'gemeentestichting'. Door middel van evaluatieonderzoek, empirisch onderzoek en literatuuronderzoek wordt op de verschillende deelvragen antwoord gezocht. In dit project, waarvan dr. J.H.F. Schaeffer (docent-onderzoeker TU) projectleider is, is allereerst gezocht naar een definiëring van wat tot de 'gereformeerde identiteit' behoort. Het gaat daarbij om de kern van het gereformeerd belijden, de vormgeving van dat belijden in de wijze waarop de christelijke gemeente zich heeft ontwikkeld in ecclesiologische zin en de wijze waarop dit belijden zich confronteert met de buitenkerkelijke samenleving. Verschillende deelprojecten van studenten aan de TU zijn uitgevoerd en onder leiding van dr. Paas (TU) wordt nader onderzoek gedaan naar motieven in Europa om tot gemeentestichting over te gaan. Een deel van het promotieonderzoek van drs. A. de Jonge (docent GH, beoogd promotoren prof. dr. S. Paas en prof. dr. M. te Velde) richt zich op verschillende

ecclesiologische modellen die in gemeentestichting benut worden, dan wel daaruit naar voren komen. De vraag naar effectiviteit van gemeentestichting en bekostigingsstructuren ligt ten grondslag aan de rapportage van P. Wierenga (Centrum-G).

Catechetenschool

Dit onderzoek stelt zich ten doel om een analyse te bieden van redenen waarom catecheten stoppen met het uitvoeren van catechese. Tevens beoogt dit onderzoek de behoefte(n) aan toerusting voor het catechesewerk te peilen. Dit zal duidelijkheid moeten scheppen over de wenselijkheid van een eventueel vorm te geven catecheseschool. Projectleider van dit onderzoek is W. Malda MA (docent-onderzoeker GH). De gestelde onderzoeksvraag wordt onderzocht door middel van kwantitatief en kwalitatief onderzoek onder catecheten en contactpersonen uit de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt). De rapportage zal plaatsvinden begin 2014, zodat op de GS Ede 2014 een beslissing genomen kan worden of verdere ontwikkeling van een catechetenopleiding wenselijk is.

Ondersteuning diakenen.

De GS Harderwijk heeft aan de Generaal Diaconaal Deputaten onder andere de opdracht gegeven plaatselijke kerken (diaconieën) te informeren en te adviseren in hun diaconale arbeid, gericht op het zijn van 'diaconale gemeente', intern en in de samenleving, daarbij ondersteunend en stimulerend te zijn ten aanzien van diaconale beleidsvorming en het bevorderen van deskundigheid van diaconieën en/of individuele diakenen. Het ging daarbij om goede studie te maken van onderwerpen die van belang zijn voor een Bijbelse en actuele visie op de taak en werkwijze van diakenen, diaconieën en het diaconaat van de gemeente. Projectleider van dit onderdeel was H. Wijma, MLD, samen met de diaconaal consulent, D.J. Poel. Het Diaconaal Steunpunt en de Academie Theologie, als partner van het PC, hebben (samen met een student) een cursus ontwikkeld en getest. Deze cursus is positief ontvangen en ondertussen op diverse locaties aangeboden. Het laat tevens zien dat de gewenste programmatische samenwerking met de GDD functioneert.

Strategie en uitvoering: speerpunten en activiteiten in meerjarenperspectief

Inleiding

De vorming van het PC betekent de overgang van de huidige, meer losstaande activiteiten op het terrein van advisering, ondersteuning en onderzoek van de partners naar een geïntegreerd geheel van activiteiten. In dit hoofdstuk wordt de overgangssituatie beschreven alsmede de taakstelling voor productiviteit en kwaliteit.

Geïntegreerd adviseren, dienstverlening, onderzoeken

Om de integratie van de activiteiten te realiseren zijn twee bewegingen in gang gezet.

In de eerste beweging wordt aangesloten bij de adviserende en dienstverlenende activiteiten die nu door de partners gedaan worden. Uitgangspunt daarbij zijn de activiteiten die voornamelijk door het Centrum-Dienstverlening (verder CG) werden gedaan in de kerken. Door vanaf 1 oktober 2013 gezamenlijk aanvragen en projecten te bespreken worden uitgangspunten en perspectieven vanuit de praktijk van advisering, de theologische reflectie, de sociaalwetenschappelijke inbreng en de concrete dienstverlening aan elkaar verbonden om de aanvragen op een breder en dieper niveau te bespreken. Hierdoor ontstaat de beoogde wisselwerking tussen praktijk en onderzoek en tussen praktijktheorie en wetenschappelijke theorie. Een verhoging van de kwaliteit van advies en dienstverlening en een koppeling naar onderzoek wordt hierdoor bevorderd.

In de tweede beweging is een meerjarig onderzoeks- en dienstverleningsplan opgezet (werktitel: 'Een koninkrijk van priesters'), op basis van verschillende bronnen. De eerste bron betreft de uitkomsten van het behoeftenonderzoek (hierboven aangeduid) en de projecten Diversiteit en Huwelijk, echtscheiding,

hertrouwen. Hier gaat het om behoeften die direct uit de kerken afkomstig zijn, dan wel in directe relatie tot uitgevoerde projecten staan. De tweede en derde bron betreffen de speerpunten van de TU, zoals neergelegd in het onderzoeksplan 'Reformed traditions in secular Europe' en de speerpunten van de theologische opleidingen van de GH, zoals gefundeerd in de notitie GH Onderzoeksbeleid, waarin 'Bezielde professionaliteit' een GH-breed onderzoeksthema is. De vierde bron is gelegen in een aantal interviews met een aantal deskundigen binnen en buiten de GKV gedaan door dr. H. Geertsema. De vijfde bron betreft een analyse op de activiteiten die door het Centrum-G binnen de kerken zijn verricht in de afgelopen jaren.

Voorwerp van onderzoek zijn de praktijken van de kerkelijke werkvelden en para-kerkelijke organisaties. Op dit veld wordt praktisch-theologisch onderzoek verricht, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen descriptief-empirische dataverzameling, analyse en interpretatie, normatieve beoordeling en aanbevelingen tot strategisch handelen (Osmer, 2008). Onderzoek van het PC dient praktijkgericht te zijn en daarom zullen onderzoeksresultaten *altijd* worden vergezeld van punten waarmee in advisering en dienstverlening (en onderwijs) verder kan worden gegaan. Dit geldt ook wanneer opdrachtgevers hier niet om hebben gevraagd.

De beoogde werkveldsturing van het functioneren van het PC wordt op deze manier dubbel geborgd (het werkveld geeft aan waar behoeften liggen, onderzoek moet altijd ook dienstig zijn aan praktische beantwoording van vraagstukken die in het werkveld aanwezig zijn).

Het meerjarig onderzoeks- en dienstverleningsplan zal begin 2014 aan de GS Ede 2014 worden aangeboden.

Productiviteit, kwaliteit en risicodekking

Uit de begroting blijkt dat naast de quota nog inkomsten verworven moet worden uit dienstverlening en onderzoek. Daar ligt voor het Praktijkcentrum een grote uitdaging; daarvoor zal veel inspanning nodig zijn in acquisitie en promotie.

De uitvoering van het werk dient te voldoen aan de eisen die gesteld worden door accrediterende organen, die namens de burgerlijke overheid, de kwaliteit van onderzoek, onderwijs en daaraan gekoppelde dienstverlening bewaken. Het gaat daarbij onder andere om de zogenaamde valorisatie van het onderzoek: draagt onderzoek bij aan de oplossing van vraagstukken in de samenleving en de beroepen waarvoor de opleidingsinstituten actief zijn? De kwaliteitseisen zijn beschreven in een notitie kwaliteitsbeleid voor het PC, van waaruit een operationeel systeem van kwaliteitsmeting gemakkelijk afgeleid kan worden. Ondertussen heeft de TU gebruik gemaakt van deze notitie bij het aanscherpen van het eigen systeem van kwaliteitsmeting en -borging.

De noodzaak om een aanzienlijke productiviteit te hebben, ook in de zin van financiële opbrengsten om aan de begrotingseisen van het PC te voldoen, in combinatie met de (hoge) kwaliteitseisen van de overheid, geven een zeker risico in de exploitatie van het PC. De concrete vraag is: is het mogelijk enerzijds een vereist kwaliteitsniveau te halen en anderzijds de daarbij behorende tariefstelling te hanteren en inkomsten te genereren, gelet op het eigen karakter van het kerkelijk werkveld.

Voorgesteld wordt om aan Deputaten F&B op te dragen de ontwikkeling van de inkomsten als hierboven bedoeld jaarlijks te monitoren en hen de bevoegdheid te geven tot een realistische dekking van aanlooprisico's. Mocht bij de volgende GS blijken dat de gestelde doelen onrealistisch zijn, dan zal in overleg met Deputaten F&B en onder leiding van het bestuur van het PC voorstellen worden aangeboden om de problemen op te lossen.

Voorstellen voor besluiten

De Generale Synode Ede 2014 kennis genomen hebbend van de aanvullende rapportage van de Theologische Universiteit Kampen inzake de uitwerking van besluit 6 GS Harderwijk betreffende de oprichting van een Praktijkcentrum, besluit:

1. In te stemmen met de oprichting van een Praktijkcentrum zoals beschreven en dit een zelfstandig orgaan van de kerken te laten zijn;
2. In te stemmen met deelname in het Praktijkcentrum zoals beschreven in de rapportage
3. In te stemmen met de statuten en reglementen van het Praktijkcentrum;
4. Twee vertegenwoordigers namens de Gereformeerde Kerken aan te wijzen als bestuurslid van het Praktijkcentrum;
5. TU en GH het mandaat te geven elk een persoon aan te wijzen als bestuurslid van het Praktijkcentrum;
6. In te stemmen met de begroting 2014 – 2017 van het Praktijkcentrum;
7. Een quotum toe te kennen aan het Praktijkcentrum ter dekking van de financiële bijdrage van de Gereformeerde Kerken;
8. Deputaten F&B opdracht te geven de monitoring conform het statuut te verzorgen;
9. Deputaten F&B opdracht te geven in overleg met het Praktijkcentrum tot afspraken te komen inzake een realistische dekking van financiële aanlooprisico's;
10. Twee vertegenwoordigers namens de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt te benoemen in de klankbordgroep van het Praktijkcentrum; daarnaast de Christelijk Gereformeerde kerken en de Nederlands Gereformeerde kerken te verzoeken ieder eveneens een vertegenwoordiger in de klankbordgroep te benoemen.
11. In te stemmen met de programmalijnen voor onderzoek en advisering en opdracht te geven die verder uit te werken in overleg met het nieuwe bestuur en de klankbordgroep;
12. In te stemmen met de programmatische samenwerking met het Generaal Diaconaal Deputaatschap;
13. De kerken te adviseren een contactpersoon aan te wijzen om adequate uitwisseling tussen de gemeenten en het Praktijkcentrum te bevorderen;

Bijlage: begrotingen

1 Begroting PraktijkCentrum sept.-dec. 2013 en 2014

2 (Versie 7 febr. 2014)

	Begroting sept.-dec. 2013		%	Begroting 2014		%	
4 BATEN							
5 Quota		116.700	59%		350.000	68%	
6 Dienstverlening en onderzoek		46.700	24%		135.000	26%	
7 Derde geldstroom/giften		33.300	17%		45.000	9%	
8 Totaal baten		196.700	100%		530.000	103%	
9							
10							
11 LASTEN	FTE			FTE			
12 Personeelskosten							
13 Personeelskosten directeur	0,60	21.300	11%	0,55	52.000	10%	
14 Personeelskosten onderzoekers							
15 vanuit TU (gefinancierd door TU)	0,50	0		0,50	0		
16 detach. vanuit GH	0,50	12.800		0,50	38.300		
17 detach. vanuit GH	0,50	12.800		0,50	38.300		
18 onderzoeker	0,50	10.500		0,50	32.400		
19 onderzoeker	0,30	5.300	41.400	0,30	16.300	125.300	24%
20 Personeelskosten adviseurs							
21 adviseur	0,50	8.900		0,50	27.100		
22 adviseur	0,50	9.000		0,50	27.700		
23 adviseur	0,50	10.500		0,50	32.300		
24 adviseur	0,50	9.400	37.800	0,50	28.300	115.400	22%
25 Tijdelijk adviseur ivm vervanging studie	0,50	7.800	4%	0,50	23.700	5%	
26 Personeelskosten secretariaat							
27 medewerker	0,28	5.200		0,28	15.500		
28 medewerker	0,50	7.900	13.100	0,50	23.700	39.200	8%
29 Aanname woon-/werkverkeer			3.000			9.000	2%
30							
31 Totaal personeelskosten	6,18	124.400	63%	6,13	364.600	71%	
32							
33 Overhead							
34 huisvestingskosten		8.400	4%		17.500	3%	
35 bestuurskosten		3.400	2%		10.000	2%	
36 websites/communicatie/advertenties (a)		11.700	6%		18.500	4%	
37 kantoormiddelen/netwerk/telefoon		11.700	6%		20.000	4%	
38 overig / afronding		1.400	1%		2.400	0%	
39			36.600			68.400	13%
40 Overige kosten							
41 deskundigheidsbevordering		1.300	1%		4.000	1%	
42 inhuur medew. PR/communic.		5.800	3%		10.500	2%	
43 inhuur fin.adm./projectcontroller		5.400	3%		16.000	3%	
44 inzet freelancers / huur deel accomm.		2.200	1%		6.500	1%	
45			14.700			37.000	7%
46 Ontwikkeling							
47 aanloopkosten/extra opleidingen		12.000	6%		20.000	4%	
48 innovatie		9.000	5%		25.000	5%	
49			21.000			45.000	9%
50							
51 Totaal lasten		196.700	100%		515.000	100%	
52							
53 BATEN -/- LASTEN		0	0%		15.000	3%	
54 Financieel resultaat, rente / bankkosten			0%			0%	
55 Overschot/Tekort		0	0%		15.000	3%	
56 (dit is beschikbaar voor aflossing 'startkapitaal')							
57							
58 Opmerkingen bij de aannames							
59 (a) kosten website € 7.000; advertentie/overige PR € 11.500.							
60 Lagere aanname opbrengsten begeleiding/onderzoek i.v.m. opstart Praktijkcentrum.							
61 Personeelskosten, rekening houdende met opleidingstrajecten, inschaling en periodieken.							
62 Hogere kosten huisvesting/netwerk/communicatie in 2013 dan in 2014 en volgende jaren i.v.m. opstart Praktijkcentrum.							
63 De resterende opbrengsten en kosten van 2013 ongeveer 33% van begroting 2014.							
64 De post 'innovatie' staat o.a. voor ontwikkeling van producten, inhuur experts, visievorming en experimenten.							
65							
66 Financiële risico's 2013 en 2014 voor Praktijkcentrum.							
67 Ontwikkeling van betaalde dienstverlening en onderzoek.							

1 Begroting PraktijkCentrum 2015-2017

2 (Versie 7 febr. 2014)

		Begroting 2015	%	Begroting 2016	%	Begroting 2017	%
BATEN							
5 Quota		300.000	58%	300.000	58%	300.000	57%
6 Dienstverlening en onderzoek		160.000	31%	177.000	34%	195.000	37%
7 Derde geldstroom/giften		74.000	14%	57.500	11%	45.100	9%
8 Totaal baten		534.000	103%	534.500	103%	540.100	103%
LASTEN	FTE						
12 Personeelskosten							
13 Personeelskst. directeur (vanaf midden 2015 naar 0,4)	0,55	47.200	9%	42.300	8%	45.200	9%
14 Personeelskosten onderzoekers							
15 vanuit TU (gefinancierd door TU)	0,50	0		0		0	
16 detach. vanuit GH (a)	0,50	38.800		39.300		39.800	
17 detach. vanuit GH (a)	0,50	38.800		39.300		39.800	
18 onderzoeker	0,50	33.900		35.400		37.300	
19 onderzoeker	0,30	16.900	25%	17.400	25%	18.300	26%
20 Personeelskosten adviseurs							
21 adviseur	0,50	28.100		29.000		30.400	
22 adviseur	0,50	28.700		30.000		31.500	
23 adviseur	0,50	33.800		34.300		34.700	
24 adviseur	0,50	29.600	23%	31.100	24%	32.500	25%
25 Tijdelijk adviseur i/vm vervanging studie	0,50		5%	15.000	3%	0	0%
26 Personeelskosten secretariaat							
27 medewerker	0,28	15.800		15.900		16.200	
28 medewerker	0,50	24.000	8%	24.300	8%	24.700	8%
29 Aanname woon-/werkverkeer (b)		9.000	2%	9.000	2%	9.000	2%
31 Totaal personeelskosten	6,13	369.100	71%	362.300	70%	359.400	69%
33 Overhead							
34 huisvestingskosten (c)		17.800		18.100		18.400	
35 bestuurskosten		5.000		5.100		5.200	
36 websites/communicatie/advertenties (d)		19.000		19.300		19.600	
37 kantoormiddelen/netwerk/telefoon (e)		20.500		20.900		21.300	
38 overig / afronding		0		100		1.200	
			12%		12%		13%
39 Overige kosten							
40 deskundigheidsbevordering (f)		4.000		4.000		4.100	
41 inhuur medew. PR/communic. (g)		10.700		10.900		11.100	
42 inhuur fin.adm./projectcontroller (h)		16.300		16.600		16.900	
43 inzet freelancers / huur deel accomm.		6.600		6.700		6.900	
			7%		7%		7%
44 Ontwikkeling							
45 innovatie (i)		50.000	10%	55.000	11%	60.000	11%
48 Totaal lasten		519.000	100%	519.000	100%	524.100	100%
50 BATEN -/- LASTEN		0	15.000	3%	0	15.500	3%
51 Financieel resultaat, rente / bankkosten			0%		0%		0%
53 Overschot/Tekort		0	15.000	3%	0	15.500	3%
54 (dit is beschikbaar voor aflossing 'startkapitaal')							

56 **Opmerkingen bij de aannames**

57 Het business-plan van het Praktijkcentrum voorziet in een bepaalde aanname voor de opbrengsten van dienstverlening en onderzoek.

58 In deze begrotingen is dit meegenomen als doelstelling voor het jaar 2017.

59 Personeelskosten, rekening houdende met opleidingstrajecten, inschaling, periodieken en verwachte CAO-stijging 1,25 % per jaar.

60 Bij de verdere kosten is rekening gehouden met een jaarlijkse index van 1,5 %.

61 (a) de kosten van inzet van gedetacheerden GH dient gedekt te zijn door hun opbrengst vanuit dienstverlening.

62 (b) woon-/werkverkeer: stel één medew. € 250 p.mnd. / 3 medew. € 150 p.mnd. en één medew. € 60 p.mnd.

63 (c) ruimte GH, twee lokalen, 47,4 m², stel huur/service/parkeerplaats Eur. 12.500; huur extra vergad.zalen Eur. 2.500

64 inventaris/inrichting Eur. 2.500

65 (d) kosten website 2015: € 7.100; advertentie/overige PR € 11.900

66 (e) uitgaande van ongeveer 60% van kosten Centrum-G; voor netwerk aanpassing naar goedkopere oplossing.

67 (f) verdere extra bijscholing voor freelancers en reguliere deskundigheidsbevordering.

68 (g) ongeveer 30% van de kosten van eerder Centrum-G.

69 (h) volgens aanname Intern Centrum-G.; ongeveer 8 u. p.wk.

70 (i) de post 'innovatie' staat o.a. voor ontwikkeling van producten, inhuur experts, visievorming en experimenten.

71 Gebruik van cursuszalen/koffie/sprekers: aanname neutraal voor Praktijkcentrum; door te berekenen aan de deelnemers.

Bijlage Samenstelling van de Stuurgroep Praktijkcentrum

Samenstelling Stuurgroep

J.de Jong	Ede (voorzitter)	namens TU Kampen
J.M. van der Eijk	Dordrecht	namens Deputaten OOG
J.D.Schaap	Kampen	namens Gereformeerde Hogeschool

Bijlage Meerjarig onderzoeks- en dienstverleningsplan 'Een koninkrijk van priesters'.